

hanju je blagi mož v sredo zvečer v starosti 59 let umrl. Pokojnik je imel samo prijatelje in nobenega sovražnika, ker ni nikomur nič žalega storil. Bil je pa tudi zvest narodnjak in ljubil slovensko pesem nad vse, „Bodi zdrava, domovina . . .“ Koliko tisočim in tisočim je pretresla ta pesem srca in užgala v njih plamen domoljubja, kadar jo je poln svetega navdušenja s svojim krasnim glasom pel Avgust Pucihar, jeden stebrov nekdanjega čitalničnega zbora, tovariš Valentov, Paternostrov in Medenov, jeden najodličnejših članov zbora „Glasbene Matice“. Mej tistimi, ki so v Ljubljani budili slovensko zavednost s slovensko pesmijo, je bil Avgust Pucihar jeden najzaslužnejših. Bodi mu prijazen spomin, domača zemlja pod katero leži po trudapolnem življenju, pa mu bodi lahka!

Politični pregled.

Notranji položaj. — V vsem nemškem taboru vladata srd in jeza in zopet pluskajo valovi nemške narodne nejevolje jako visoke. Nemci ne morejo preboleti poraza, ki so ga učakali pri glasovanju zastran celjskih paralelk. Sicer sami uvidevajo, da so odločili proti njim Italijani, da so Italijani ustvarili večino, ki nima stalnosti v sebi, ali vzlic temu zahtevajo zadoščenja, češ, da jih je vlada prevarila. Nemci trde, da resolucija, ki jo je predlagal grof Stürgkh, ni bila stavljena kar na svojo roko, nego da je bila sad dogovora mej Nemci in mej vlado. Vlada je zaradi tega imela dolžnost skrbeti, da so njene stranke omogočile sprejem, pa tega ni storila, član vlade, minister Piętak je glasoval proti resoluciji. Tako argumentirajo Nemci in groze vladi z najostrejšo opozicijo in celo z obstrukcijo. Nemci prirejajo na vseh koncih in krajih shode, na katerih mečejo ostre pušice na vse strani. Vlada uvideva resnost položaja in je že namignila, da, če pride do škandalov, se premeni ustava. A Nemci bodo lahko delali tudi mirno in stvarno opozicijo, toda tako, da ne bo mogel parlament nikamor naprej. Mi smo v resnih skrbih, kaj se iz tega izcimi.

Ogrska. — Te dni je umrl Koloman Tisza. Politično je bil že dolgo mrtev, tako mrtev, da pri zadnjih volitvah niti mandata ni dobil. Tisza je bil jeden najmogočnejših mož Ogrske. Prevzel je dedščino stvaritelja dualizma Fr. Deaka. Dolgo let je bil ministrski predsednik in deloval na to, da utrdi pogoje ogrske neodvisnosti in zagotovi madjarskemu elementu gospodstvo na Ogrskem. Grešil je v mnogih ozirih, grešil hudo. Korupcija na Ogrskem je njegovo delo, a tudi to je največ njegovo delo, da ima danes Pešta v monarhiji prvo besedo, in ne več Dunaj.

Srbija. — Silne finančne stiske so provzročile zopetno ministrsko krizo. Šele 19. t. m. je Vučićev ministrstvo podalo ostavko, katere pa kralj ni sprejel in 25. t. m. je ministrstvo že zopet moralo demisijo podati. Čuje se, da sestavi Pašić radikalno ministrstvo, a če bi Pašić tega ne mogel storiti, da prevzame to nalogo kak višji častnik.

Italija se je kar nakrat začela nekam posebno naglo oboroževati. Vojni minister je kupil 20 000 tropiških čelad in ustanovil nov vojaški oddelek. Vsestransko se sodi, da hoče Italija zasesti koj v prvih poletnih mesecih Tripolis. V ta namen pripravlja tudi dvoje brodovij. Kakor znano, je Italija sklenila s Francijo pogodbo, vsled katere jej je zagotovljeno privoljenje Francije, da se polasti sultanove države.

Vzhodna Azija. — Ko je pred kratkim prišlo v javnost, da je Angleška sklenila z Japonsko alijanco po-

godbo, je ves svet vprašal, kaj poreče k temu Rusija, proti kateri je angleško-japonska pogodba v prvi vrsti naperjena, in kaj poreče k temu Francija, kateri je alijanca tudi nevarna. Sedaj imamo ta odgovor. Rusija in Francija sta naznanila vsem vevlastim, da sta mej njima obstoječo alijanco razširili tako, da ne velja več samo za Evropo, ampak da velja tudi za Vzhodno Azijo. Proti angleško-japonski zvezi stoji torej sedaj rusko-francoska in kaže se, da je s tem položaj za Angleže postal neugodnejši, nego je bil pred njihovo zvezo z Japonci.

Vojna v južni Afriki. — Čuje se, da se vrše resne priprave za mirovna pogajanja mej Buri in Angleži. Prvi angleški vojskovodja, lord Wolseley, je poslan v južno Afriko, da se z Buri pogaja zaradi miru. Burski vojskovodje so že imeli s privoljenjem Angležev sestanek, da se porazumejo glede mirovnih pogojev. Poroča se, da so Buri pripravljeni, opustiti svoje dosedanje intransigentno stališče in da ne bodo pri mirovnih pogajanjih več zahtevali popolne neodvisnosti burskih republik, nego le avtonomijo pod angleško nadvlado. Sodi se, da utegnejo Angleži ta predlog sprejeti.

Obrtnija.

Narodno in mednarodno varstvo delavcev.

(Konec.)

Največje nasprotovanje vzbudilo je v Nemčiji vprašanje glede meja delavskega prava. Veleindustrijalci so se tem delavskim zahtevam odločno uprli. To nasprotovanje si je razlagati tako le: Pri zavarovanju delavcev se gre za denar, a podjetnik ostane svoboden gospodar svojega podjetja in ima svobodne roke glede delavskih pogodb. Pri organizaciji pa se ne gre več samo za denar, kajti zakonodajstvo glede varstva delavcev omejuje prav znatno svobodo podjetnikov v tem, kar se je doslej smatralo kot popolnoma in izključno njim predstoječo pravico. Podjetnik po teh zakonih ne more več po svoji volji sklepati delavskih pogodb in plača tudi ni več samo od njega odvisna, oziroma od tega, če kdo hoče delati pod pogoji, ki jih določi podjetnik sam. Delavska pogodba se je potisnila pod vpliv javnega prava in s tem se je povečala moč delavcev in zmanjšala moč delodajalcev. Ta prememba postane največja tam, kjer se delavcem zagotovi koalicijska svoboda, kajti s to postanejo glede določitve delavskih pogojev popolnoma enakopravni z delodajalcem. To pričajo angleške „Trades Unions“, ki so izvojevale, da se sklepajo samo še kolektivne delavske pogodbe in to priča tudi organizacija tiskarjev, ki je isto dosegla. Ta okolnost, da imej delavec ravno toliko pravice pri določevanju delavskih pogojev, kakor delodajalec, je naletela na največje nasprotovanje delodajalcev. V tem oziru niti v Nemčiji ni boj dognan, kaj še drugod.

V okviru, ki je bil označen, se suče narodno varstvo delavcev v Nemčiji in v tem okviru se razvije tudi drugod. Sicer se ne razvija povsod jednako, ali v bistvu je razloček le majhen, ker so vzroki, ki